

Elinvoimalautakunnan talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2024-2026

Elinvoimalautakunta 07.09.2023 § 55
777/02.02.00/2023

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Vuosittaisen talousarviovalmistelun käynnistämiseksi kunnanhallitus hyväksyy kunnan hallintosäännön mukaisesti talousarvion suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa. Kunnanhallitus on 19.6.2023 hyväksynyt palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarviokehysten 2024 sekä talousarvion laadintaohjeen.

Talousarviokehys 2024

Talousarviokehys vuodelle 2024 on tehty ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen pohjalta. Käyttötalouden kehys on annettu toimiala- ja liikelaitostasolla nettomääräisenä (=toimintakate). Enimmäisinvestoinnit on kehyksessä määritelty bruttomääräisenä. Investointikehys vuodelle 2024 on 38,5 milj. euroa.

Talousarviokehysten asettamisessa on huomioitu NUUKA-ohjelman talouden tavoitteiden rinnalla vuoden 2022 tilinpäätös sekä vuoden 2023 tilinpäätösennuste. Kehysvalmistelun lähtökohtana on käyttötaloudessa ollut vuoden 2022 tilinpäätös. Tämän lisäksi toimialoja ja liikelaitoksia on ohjeistettu huomioimaan keskeisiä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia tulevalta vuodelta, joita lähtöpohjana ollut vuoden 2022 tilinpäätös ei sisällä. Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten pohjalta on käyty neuvottelut toimialoittain, jonka jälkeen kehykseen on tehty sopeutuksia. Kehykseen sisältyy NUUKA-toimenpideohjelmassa yksilöityjä tasapainotustoimenpiteitä.

Talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2024–2026

Ympäristötoimialan talousarvio ja -suunnitelmaesitys 2024–2026 on valmisteltu kunnanhallituksen antaman talousarviokehysten pohjalta. Lauta- ja johtokuntien tulee hyväksyä talousarviokehykseen perustuvat talousarvioehdotuksensa 19.9.2023 mennessä. Valtuusto hyväksyy 15.11.2023 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2024–2026.

Käyttötaloudelle kustannuspaineita kuntatasolla syntyy vuonna 2024 kunta-alalle kohdistuvista palkankorotuksista. Vuoden 2024 kustannuksiin myös inflaatiolla on huomattava vaikutus. Menohelpotuksia on arvioitu syntyvän mm. NUUKA-toimenpideohjelman sopeutuksien myötä. Tuloissa merkittävimpänä erona aiempiin vuosiin on tonttimyyntituottojen (etenkin yritystontit) ja maankäyttökorvausten vähentyminen.

Ympäristötoimialan kehys vuodelle 2024 on noin 3,9 milj. euroa (nettotuotto). Toimialan talousarvioesityksessä nettotuotto on 3,5 milj. euroa eli noin 345 000 euroa kehystä heikompi. Rakentamislupamaksutuottoja on pudotettu 250 000 euroa kehyksestä ja siirretty suunnitelmavuodelle 2025 tarkentuneiden ennusteiden myötä. Hulevesien laskutustuotot 150 000 euroa on siirretty kehyksestä vuodelle 2025 toteutuksen aikatauluarvion vuoksi. Tarkentuneita arvioita kehykseen nähden on tehty myös ulkoisten vuokratuottojen, vuokratulujen, sähkökulujen sekä henkilöstökulujen osalta.

Valmistus omaan käyttöön on arvioitu 500 000 euroa korkeammaksi kehukseen nähden. Ympäristötoimialan tuloslaskelmassa tämä näkyy valmistuksena omaan käyttöön ja palvelujen ostoissa. Muutoksella ei ole nettovaikutusta toimialan tuloslaskelmassa.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot- ja hallinta tulosalue sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosityksikkö, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla.

Elinvoimalautakunnalle kuuluu ympäristötoimialalla maankäyttö sekä yleiskaavoitus maankäytön ja kaavoituksen tulosalueelta. Lisäksi elinvoimalautakunnalle kuuluu ympäristötoimialalta tulosalue omaisuuden tuotot ja hallinta. Ko. tulosalueiden talousarvioesitykset sisältyvät liitteenä olevaan koko ympäristötoimialatasoiseen talousarvioon. Tilinpäätösennuste 2023 (TPE2023) perustuu toiseen osavuosisikatsaukseen.

Elinvoimalautakunnan talousarvioesitykseen sisältyy ohjeellisena hyväksyttävä yleiskaavoitusohjelma.

Nurmijärven väestölaskelma vuosille 2023–2040

Elinvoimalautakunnan talousarvioesitykseen sisältyy ohjeellisena hyväksyttävä Nurmijärven väestölaskelma vuosille 2023–2040.

Väestön määrä, rakenne, alueellinen sijoittuminen sekä näiden muutokset nyt ja tulevaisuudessa ovat kunnan hallinnon, suunnittelun ja palveluiden tuottamisen keskeistä tietopohjaa. Väestölaskelmat eivät kuitenkaan synny tyhjästä, sillä ne sisältävät menneeseen kehitykseen perustuvien tarkasteluiden lisäksi myös koko tontintuotantoketjun. Tarkastelussa ovat vireillä olevat ja alkavaksi arvioidut rakentamishankkeet sekä kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman mukaisesti alkaviksi arvioidut rakentamishankkeet. Lisäksi tarkastelussa on mukana kaavavaranto ja asemakaavoitusohjelman mukaiset alueet ja näiden arvioidut aikataulut. Pitkän aikavälin tarkastelu puolestaan pohjaa yleiskaavaan. Lisäksi tarkasteluissa on mukana arvio yhteiskunnallisista muutostekijöistä ja näiden kehityksestä. Näin ollen väestölaskelma on luonteeltaan toteava - miltä kehitys näyttäisi tietyistä lähtöoletuksista ja suunnitelmista käsin?

Lähtötietojen valossa Nurmijärven asukasluku kasvaisi käynnissä olevalla 2020-luvulla keskimäärin 0,9 prosentin vuosivauhtia, joka tarkoittaisi noin 415 uutta asukasta vuosittain. Koko ennustekaudella vuosien 2023–2040 aikana asukasluku kasvaisi keskimäärin 0,6 prosentin vuosivauhdilla, joka tarkoittaisi noin 280 uutta asukasta vuosittain. Vuosien välille mahtuu kuitenkin vaihtelua. Kasvua ylläpitävät uudet pienatalovaltaiset alueet Klaukkalassa (Vanha-Klaukka ja Jokimetsä), Kirkonkylällä (Heinoja) sekä Rajamäellä (Kylänpää ja Uusiniitty). Uusien alueiden osalta arvio perustuu kunnallistekniikan rakentamishojelman aikatauluun.

2030-luvulla väestönkasvun odotetaan tasaantuvan erityisesti väestön ikääntymisestä seuraavan kuolleisuuden kasvun myötä, joka pienentää ja arvioiden mukaan saattaa myös kääntää Nurmijärven luonnollisen väestönkasvun negatiiviseksi 2030-luvun loppupuolella. Luonnollisen väestönkasvun negatiivisuus tai luvun asettuminen lähelle nolaa tarkoittaa kokonaisväestönkasvun näkökulmasta sitä, että nettomuuton tulisi kasvaa merkittävästi, jotta luonnollisen väestönkasvun lovi saataisiin paikattua. 2030-luvun arvioidun väestönkasvun maltillisuutta selittää myös tässä vaiheessa maltilliset asuntotuotantoarviot, sillä alueiden käyttöönottamiseen liittyy vielä monia epävarmuustekijöitä.

Nurmijärven kuntastrategia 2022–2030 tähtää 1,5 prosentin vuotuisen väestönkasvuun. Nykyinen investointiohjelma ei kuitenkaan luo edellytyksiä esitetylle kasvulle. 1,5 prosentin kasvun tavoittaminen asemakaava-alueilla vaatisi merkittävästi lisää resursseja kuntaorganisaatioon ja

investointiohjelman kasvattamista (n. 10 milj. euroa/vuosi). Investointimenojen kasvattamisella olisi vaikutus kunnan käyttötalouteen rahoituskustannusten ja poistojen muodossa. Lisäksi kasvun tavoittelu taajama-alueilla edellyttäisi uusia vakansseja. Haja-asutusalueen kehittäminen on kunnassa käynnissä ja haja-asutusalueen väestönkasvua toteutetaan osayleiskaavoituksella kunnanhallituksen ja valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti. Mikäli strategian väestönkasvutavoitteisiin pyritään maaseutualueiden rakentamisen keinoin samalla pitäen asemakaava-alueiden investointitaso nykyisen investointiohjelman mukaisena, tulisi 2020-luvulla vuotuisen asuntotuotannon olla laskennallisesti yli 100 omakotitaloa vuodessa ja 2030-luvulla jopa enemmän, sillä väestön ikääntyessä luonnollinen väestönkasvu pienenee.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta hyväksyy osaltaan ympäristötoimialan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen vuosille 2024-2026 ja esittää sen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Lautakunta oikeuttaa viranhaltijat suorittamaan vähäisiä laskennallisia korjauksia ja tekstiosan tarkistuksia vastamaan toimialan kaikkien lautakuntien esityksiä.

Valmistelija

taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso, maiju.paaso@nurmijarvi.fi
erikoissuunnittelija Katriina Ahokas, katriina.ahokas@nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.